

היהודים הם יודינו

כך חדרה, לטרקלין השקט בפאריס השלוה, המציאות השוררת בקצה הרחוק של היבשת האירופית-אסיאתית: טרסור מנועי המפציצים הכבדים, רעם הפצצות, להבות הנאפאלם המעי לים כפרים באש, ההשמדה השיטתית של אמצעי המחיה והתחבורה של עם עני. ידעתי כי דברי השגריר אינם תירוץ. עוד לפני השיחה נודע לי כי נציגי העיתונים החשובים ביותר בצרפת, וביניהם נציג לה מונד איריה-השפעה, נתקלו אף הם בסירוב אדיב בבקשם אשרה.

איננו רוצים להטיל על העם הוויאטנאמי מעמסה נוספת, אמרתי. "אנו באים לעזור, לא להפריע. ובכל זאת, אם תרשה לי לומר את זה, אנו — הישראלים — מכירים בעיה זו היטב. לא מזמן עמדנו גם אנחנו במלחמה לחיים ולמוות. גם לנו היה קשה לארח עיתונאים זרים, ולוא רק בגלל הבעיה הבטחונית הכרוכה בסכנת הריגול." (נידמה היה לי כי חיוך קל עבר על פני בן-שיחי, לשמע הנימוק שהוא לא הזכיר אותו.)

"בכל זאת הבאנו עיתונאים מכל העולם, ונתנו להם לסייר בחזיתות ובבסיסים הקרביים. כי ידענו שדעת-הקהל העולמית ממלאה תפקיד חיוני במאבק מעין זה. לדעתי, זה נכון

ק התורן הסריהדגל מגלה כי בבית הקטן שוכנת נציגות דיפלומטית. המשלחת של הקהילה הדמוקרטית של ויאטנאם בפאריס אינה נמצאת ברובע המהודר, בו מרו כנות רוב שאר השגרירויות. רק אחרי מאמצים רבים הצליח נהגיהמונית לאתר את הרחוב הקטן — רחוב לברביה — לא הרחק ממיסעדת להקופול. מרכזו המושבה הישראלית בפאריס. אשה צרפתייה פותחת את הדלת, סוקרת אותי בחשדמה. אחר-כך היא מעלה אותי לקומה השניה, פותחת למעני את הטרקלין הנעול, המשמש לקבלת פני אורחים. אני יושב על הספה, מתחת לתמונת פניו המרצינות של הוצ'ימיין בימי נעוריו.

כעבור דקה נכנס לטרקלין גבר נמוך-קומה, ממושקף ומחייך — ויואן-סונג, ראש המשלחת. לחיצת-ידיים חמימה, כמה דבריאדיבות פורמליים. ובכן — — —

מיברק מהאנו

ל פני חודש וחצי שיגרתי מיברק למשרד-החוץ של ממשלת האנו. ביקשתי אשרת-כניסה לצפון-ויאטנאם, כעיתונאי וכחבר-כנסת, כדי לדוח לציבור הישראלי על מאבק העם הוויאטנאמי.

כעבור 48 שעות קיבלתי מיברק-תשובה מהאנו. נאמר בו:

מר אורי אבנרי, הכנסת, ירושלים — תאריך 3.8.66 — לרגל הנסיבות הנוכחיות מצטערים שאין ביכולתנו להיענות לבקשתך — מחלקת העיתונות, משרד-החוץ, האנו.

שאלתי הראשונה לשגרירי היתה לפרשו של מיברק זה. האם פירושו כי ממשלת ויאטנאם הצפונית אינה מייחסת חשיבות מספקת לדעת-הקהל במדינת-ישראל? "חליקה" השיב השגריר, "אנחנו מוקירים את יודינו בכל הארצות, גרויות וקטנות. אך לצערינו אנו נאלצים להשיב שלילית לכל יודינו. יש לנו יודים רבים בכל העולם, יודים אמנים המבקשים לעזור לנו במלחמתנו הקשה נגד התוקפנות האמריקאית. רבים מהם היו רוצים לבקר בארצנו, כדי לעמוד מקרוב על המצב. אנו מוצפים בקשות לאשרות-כניסה מצד אלפי עיתונאים, פוליטיקאים, ראשי אגודות מקצועיות ואנשי-רוח.

פשוט אין לנו כל אפשרות להיענות לבקשות אלה. קודם כל מפני שאיננו יכולים לערוב לבטחונם. ארצנו מופצעת יומם ולילה. קשה לתאר את עוצמת ההפצצות האלה. האמריקאים

מאת אורי אבנרי

שבועיים לגבי מלחמת ויאטנאם. מכוונת-התעמולה העצומה של ארצות-הברית פועלת להפי לא, והיא נותנת לעיתונאים זרים את כל ההקלות. ממילא שמע העולם רק צד אחד, ואינו שומע את דבר הצד השני. הייתי מציע למשרד-החוץ בהאנו לשקול מחדש את מדיניותו לגבי הסיקור העיתונאי.

"יש לתת לעיתונאים לכוא לוויאטנאם הצפונית, לראות כמו עיניהם את ההפצצות, להילוות אל יחידות הוויאטקונג בפעולות קרביות בדרום. לדעתי זה חיוני." השגריר הבטיח להעביר דיעה זו להאנו.

תפקידה המיוחד של ישראל

מ כאן עברנו לדון בתפקידה המיוחד של ישראל במלחמת ויאטנאם. הרציתי בפני השגריר בקצרה על החשיבות המיוחדת שנועדה למדינתנו, לדעתנו, במאבק זה.

אחרי שורה של שיחות עם פרשנים ומדינאים בצרפת ובארצות אחרות, העוקבים מקרוב אחרי הנעשה בארץ השותתת-דם, הגעתי למסקנות הבאות, אותן הנחתי בפני בן-שיחי:

- מבחינה צבאית, הגיעה המלחמה לגודל-קיפאון. אין שמץ של ספק כי שום מאמץ אמריקאי, ויהיו מימדיו כאשר יהיו, לא יצליח לדכא את מלחמת הוויאטקונג. כי זוהי מלחמת-שיחרור של עם, ושום צבא סדיר לא הצליח עדיין לדכא מלחמה כזאת בדרונו.
- לעומת זאת, אין צבא הוויאטקונג יכול למגר את הכוח הצבאי האדיר של ארצות-הברית, הזורם לוויאטנאם. כוח זה יוכל לאבטח שרשרת של בסיסים מוגנים.
- במצב כזה הופכת המלחמה למאבק של עצבים, של כוח-עמידה ורצון-לחימה. העם הוויאטנאמי, הלוחם מזה דור שלם — תחילה נגד הכובש היפאני, אחר-כך נגד הכובש הצרפתי, ועכשיו נגד הכובש האמריקאי — לא יישבר. זה ברור.
- מכאן ששדה-הקרב המכריע של המלחמה הוא דעת-הקהל האמריקאי. עתה נפוש המאבק. במאבק זה יכולה ישראל להשפיע הרבה.
- קודם כל, מפני שעצם בדידותה של ארצות-הברית במלחמה זו משפיעה מאוד על דעת-הקהל בה. חשינוטון עומדת עתה בנושא זה מול כל העולם הקומוניסטי, וכמעט כל העולם האפרו-אסיאתי. צרפת התייצבה נגדה רישמית, ובשאר ארצות-המערב שוללת דעת-הקהל הגאורה בגלוי את ההתערבות האמריקאית. הצטרפותה של עוד מדינה — ואף מדינה קטנה כמו ישראל — להסתייגות זו, טמון בה ערך מוסרי ונפשי רב.
- אולם לישראל יש פונקציה מיוחדת, חשובה עוד הרבה יותר, במלחמה זו. יש לישראל השפעה רבה מאד על דעת-הקהל היהודית בארצות-הברית.
- מכיוון שליהודים יש עמדת-מפתח בחיי האינטליגנציה, העיתונות ושאר אמצעי-התקשורת בארצות-הברית, יכולים אנחנו למלא תפקיד יחיד-במינו במאבק מוסרי זה.
- בשבוע שעבר גילה סקר דעת-הקהל של גאלופ כי בריוק מחצית יהודי ארצות-הברית שוללים את מדיניותו של הנשיא ג'ונסון. מכיוון שהרבה יותר קל ונוח לחייב מדיניות רישמית מאשר לשלול אותה, בייחוד בעיות מלחמה, יש להניח כי תנועת-ההתנגדות מקיפה עתה את כל היסודות החוססים, הדינאמיים והפעילים של הציבור היהודי האמריקאי.
- ממשלת ג'ונסון מעריכה נכונה תופעה זו. מכאן נסיון-הפחיטה שניעשה עלידי ג'ונסון לאחרונה, כאשר איים בגלוי שהמשך התמיכה האמריקאית בישראל תלוי בשינוי גישתם של יהודי אמריקה למלחמת ויאטנאם.

וויאטנאם: הפגנה סוערת נגד המלחמה בוויאטנאם

ממטירים על ארצנו כמות גדולה יותר של פצצות מכפי שהמטירו על גרמניה בימי מלחמת העולם, ועל קוריאה בימי המלחמה שם." אמרתי שכל אדם המבקש אשרה לוויאטנאם הצפונית יודע כי הוא שם את נפשו בכפו, וכי אדם כזה מקבל ממילא על עצמי את כל הסיכון הכרוך בכך. "יש עוד סיבות", המשיך השגריר, "אנחנו מדינה עניה מאוד. כבוא אלינו אירח, אנחנו צריכים לאכסן אותה, לצרף אליו מדריכים ותורגמנים. אנחנו צריכים לספק לו תחבורה. "כשבילנו, עם קטן ועני, העומד במלחמה קשה הכפויה עלינו, כשכבישיו מופצצים ללא הרף וערינו מושמדות באופן שיטתי — זה מצטרף למאמץ קשה מנשוא ברנע זה."

"אנחנו מברכים את יהודי אמריקה..."

ד שגריר גילה בקיאות רבה בנושא זה. ואין בכך פלא. איומו של ג'ונסון זכה לפרסום נרחב בעיתונות הצרפתית. עיתונות זו, המאוזנת בינינו מעשי האמריקאים בוויאטנאם, יחסה חשיבות רבה למעשה זה ולתגובה הישראלית.

"אנחנו יודעים כי יהודי אמריקה גילו אומץ-לב רב במאבק נגד מדיניות ג'ונסון" אמר השגריר בהמימות. "ואכן, זה טבעי. מי כמו היהודים פכל מפשעי-מלחמה מחרירים בדרונו? לכן היהודים רגישים במיוחד למעשי-זוועה ולפשעים נגד האנושות.

בארצנו מבצעים האמריקאים מעשי-זוועה נוראים. הם משתמשים בלוחמה כימית, בגאזים, בנאפאלם. רבבות איכרים בלתי-לוחמים נשרפו חיים. כפרים ויבולים מושמדים באכזריות. זה מטריד את מצפונם של יהודי אמריקה, ואנו מברכים אותם על כך. נזכרתי במילים ששמעתי יום לפני כן מפי ישעיהו בן-פורת, כתב ידיעות אחרונות